

2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání se v České republice uskutečňuje v základních školách, v základních školách speciálních, ve víceletých gymnáziích a konzervatořích, v nichž žáci plní povinnou školní docházku. Dle mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED poskytují základní školy v České republice vzdělání na úrovni ISCED 1 (primární vzdělávání) a ISCED 2 (nižší sekundární vzdělávání).

Základní vzdělávání v jednotlivých školách se uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů. Povinnosti školy při realizaci školních vzdělávacích programů jsou stanoveny v § 5 a 7 školského zákona. ČŠI v loňském školním roce zjistila, že 84,5 % škol tato zákonná ustanovení dodržela. V 10,3 % základních škol nesplňoval školní vzdělávací program požadavek souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a s právními předpisy (nedostatky se týkaly zejména chybně zpracovaných učebních osnov nebo nezařazení některé povinné části ŠVP, jako např. vzdělávací strategie).

ČŠI zjišťovala, zda školy využívají informační systém InspIS ŠVP jako podpůrný nástroj pro tvorbu a realizaci školních vzdělávacích programů. Tento systém nabízí školám komfortní prostředí, díky němuž může mít škola zajištěnu kontrolu správnosti svého ŠVP z hlediska souladu s příslušným, zejména aktuálně platným, rámcovým vzdělávacím programem. Z dat vyplynulo, že téměř třetina základních škol (30,5 %) tento systém aktivně využívá. Vlastní, případně jiný systém využívá 27,6 % dotázaných škol, zbylá část škol uvedla konkrétní překážku, která jim v práci se systémem brání (nejčastěji uváděným důvodem je skutečnost, že zaměstnanci školy nedokážou se systémem pracovat). Během školního roku 2015/2016 poskytovala ČŠI školám podporu pro práci se systémem InspIS ŠVP, a to jak prostřednictvím vzdělávacích seminářů, tak pomocí systému InspIS Helpdesk, prostřednictvím něhož školy mohly řešit své požadavky a dotazy.

Ve školním roce 2015/2016 byla v základních školách provedena inspekční činnost zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků, a to podle realizovaných školních vzdělávacích programů. Dalšími prioritními oblastmi inspekční činnosti ČŠI (podle schváleného Plánu hlavních úkolů ČŠI na školní rok 2015/2016 a rovněž v reakci na aktuální problémy základního vzdělávání) se staly tyto úkoly: činnost asistentů pedagoga, občanské vzdělávání, ochrana žáků před projevy šikany, diskriminace, nepřátelství nebo násilí, podpora rozvoje, dosažená úroveň a výsledky vzdělávání ve čtenářské, matematické a sociální gramotnosti, vzdělávání v tématech etické výchovy, vzdělávání v globálních a rozvojových tématech, vzdělávání v tělesné výchově, výuka soudobých dějin na 2. stupni ZŠ, vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných žáků, vzdělávání v oblasti bezpečnosti, individuální vzdělávání na 1. stupni ZŠ, zápisy do 1. ročníků základního vzdělávání, vzdělávání romských žáků, vzdělávání zdravotně postižených žáků a spolupráce základních škol s orgány sociálně-právní ochrany dětí.

Celkem 44,7 % hodnocených základních škol využívá systém InspIS Portál. Informační systém InspIS Portál nabízí školám moderní prostředí k jejich prezentaci široké veřejnosti. Školy zde mohou zájemce seznámit se svou vzdělávací nabídkou a mj. je také informovat o svém zaměření, tedy profilaci školy či školního vzdělávacího programu. K prezentaci svého specifického zaměření využilo tento informační systém ČŠI celkem 670 škol (údaj nezahrnuje základní školy, které systém využívají, ale žádnou profilaci nevedly). K nejčastější profilaci školy promítající se do jejího školního vzdělávacího programu patří zaměření jazykové (36,6 %), sportovní (33,3 %) a přírodovědné (23,1 %). V 98,9 % hodnocených škol bylo zjištěno, že škola svými výchovnými a vzdělávacími strategiemi úspěšně naplňuje zaměření deklarované ve svém školním vzdělávacím programu.

V květnu 2016 bylo provedeno výběrové šetření výsledků vzdělávání žáků 6. ročníku ZŠ a víceletých gymnázií v oblasti čtenářské, matematické a sociální gramotnosti prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET.